Név:	
Osztály/Évfolyam:	

Egységesített, kompetenciaközpontú írásbeli érettségi vizsga/érettségi és diplomavizsga

2016. május 18.

Magyar

BM BF Bundesministerium für Bildung und Frauen

Bundesinstitut bifie

öffentliches Dokument

Útmutató a feladatok megoldásához

Tisztelt Vizsgázó!

Az írásbeli vizsgán három témacsomagot talál két-két feladattal. Válasszon ki egyet a három csomagból, és dolgozza ki a témához kapcsolódó két feladatot.

Témacsomagok	Feladatok (a megírandó szöveg terjedelme)	Mellékelt szövegek
1. Felelősségvállalás	**értelmezés** (405–495 szó)	1 novella
	nyílt levél (315–385 szó)	1 újságcikk
2. Divat	**összefoglalás** (315–385 szó)	1 cikk
	beszéd (405–495 szó)	1 cikk
3. Stressz	**értekező fogalmazás** (450–550 szó)	1 újságcikk
	olvasói levél (270–330 szó)	1 cikk

A két feladat megoldásához összesen 300 perc áll rendelkezésére.

A két feladatot egymástól függetlenül lehet elvégezni.

Olyan kék vagy fekete tollat használjon, amit nem lehet kiradírozni!

Csak az önnek kiosztott lapokat használja! Az értékelésbe minden beleszámít, amit a lapra írt és nem húzott át. Ha valamit csak jegyzetel, húzza át!

Írja rá a nevét mindegyik lapra! Számozza meg a lapokat folytatólagosan! Írja fel a választott téma számát! Írja fel az adott feladat címét!

Ha számítógépen dolgozik, a szöveg írása előtt készítsen egy fejlécet, melyben az ön neve és az oldalszám szerepel.

Segédeszközként használhat nyomtatott, illetve amennyiben számítógépen dolgozik, elektronikus szótárt. Bármilyen (nyomtatott, illetve interneten található) enciklopédia vagy elektronikus információforrás használata nem megengedett.

A feladatokat tartalmazó füzetet és az ön által használt összes lapot le kell adni.

Munkáját a következő kritériumok alapján fogják értékelni:

- tartalom
- szerkezet
- stílus és kifejezés
- nyelvhelyesség

Sok sikert!

1. téma: Felelősségvállalás

1. feladat

Lázár Ervin: *Az asszony*

Írjon egy értelmezést!

Olvassa el Lázár Ervin 1996-ban megjelent *Az asszony* című novelláját (1. melléklet)!

Írja meg **értelmezését** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** a novella főbb gondolatait!
- **Vizsgálja meg**, hogyan mutatkozik meg a jó és a rossz harca!
- **Értékelje** a mű üzenetét a mai olvasó szemszögéből nézve, különös tekintettel a novellában előforduló erkölcsi magatartásformákra!

Írjon 405–495 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

öffentliches Dokument

Lázár Ervin: *Az asszony* (1996)

Azon a télen nem akart megjönni a hó, néhány héttel karácsony előtt még feketében, fagyott göröngyöket[1] didergetett a táj. Ebből a sötétségből jött elő az asszony, csecsemő fiát a melléhez szorította. Nem tudni, merről jött, azt sem, mennyi ideje állhatott kinn az ajtó előtt, mert nem kopogott.

– Az istenért, jöjjön be, hiszen megfagy – mondta neki anyám.

Az asszony nem mozdult, szemét szüleimre emelte, és csendesen így szólt:

– Engem üldöznek.

– Egy nőt? Csecsemővel? Miért? – kérdezte apám.

Anyám szelíden megfogta a karját.

– Jöjjön már be.

– Nem követtem el semmi rosszat – mondta az asszony, de még mindig nem indult befelé. – Azt mondták, aki segít rajtam, azt is nagyon megbüntetik.

– Jöjjön csak be.

Nagyon szép asszony volt. Levetette furcsa aranyszegélyű, világos köpenyét, kibontotta a pólyából kisfiát, tisztába tette, megszoptatta. A kisgyerek ránk nevetett, fogatlan, bölcs nevetéssel.

– Csak karácsonyig. Karácsonykor már lesz hova mennünk – mondta az asszony.

Anyám ránk nézett.

– Gyerekek, senkinek se mondjátok meg, hogy a néni nálunk van! Megértettétek?

– Nem azért, mintha bárkitől tartani kellene – mondta apám –, itt Rácpácegresen nincs senki, aki elárulna bennünket. De biztos, ami biztos.

Tudom, akkor mindannyian Bederik Durira gondoltunk. Aki ugyan nem lakott Rácpácegresen, de itt ólálkodott mindig a környéken. Valami csősz, mezőőr vagy erdőkerülőféle volt. Lelövöldözte a határba tévedt kutyáinkat, megríkatta[2] a gyerekeket, ijesztgette az ebédvivő asszonyokat.

Igen, őtőle félni kellett.

Pedig mióta az asszony a gyerekkel megérkezett, egyre gyakrabban keringélt körülöttünk, s azután, hogy a hirdetményt felolvasták, egészen elszemtelenedett.

A katonák terepszínű dzsippel érkeztek, addig nyomták a dudát, amíg mindenki előszállingózott a házakból. Egy katona fölállt, ordítva olvasott. Egy nőt keresnek, csecsemővel. Bárki látja, köteles jelenteni. A parancs megszegőjét a helyszínen agyonlövik, házát porig rombolják.

Fagyott szívvel álltunk, kutatnak-e? De nem, odébbálltak. Csak Bederik Duri nem állt odébb, sőt megindult a házunk felé.

– Ha akarja, most rögtön elmegyek – mondta az asszony apámnak. – A kerten át, nem veszi észre senki.

– Nem megy sehova! Öt nap múlva karácsony, addig ki kell bírnunk. Bújjanak el!

Bederik Duri estig ott ült. Fülelt, gyereksírásra lesett.

Azt aztán leshette! Mert alighogy kényelmesen elterpeszkedett a konyhában, odakint, a gazdasági épületek takarásában megjelent Jósvai Jancsi. Addig integetett anyámnak, amíg észre nem vette.

– Mit akar, János?

– Az asszony meg a gyerek miatt …

öffentliches Dokument

– Milyen asszony? – rebbent[3] meg anyám.

– Ne tessék félni, tud róla az egész puszta … Amíg ez itt ül, jobb helyük lenne nálunk. A kerten át észrevétlenül átjöhetnek.

Így került az asszony a gyermekkel Jósvaiékhoz, majd amikor Bederik Duri körülöttük kezdett szaglászni, átmentették őket az Alsóház családjaihoz, aztán a Fölsőházba került, majd vissza a középsőbe, nem volt Rácpácegresen egyetlen család sem, amely nem bújtatta volna, ha csak fél órára is.

Eljött a karácsony, a lányok ezüstpapírral borított diót, cérnára fűzött pattogatott kukoricát aggattak a fenyőágakra. Az asszony a kicsivel akkor már újra nálunk volt.

– Sötétedés után a pálfai Öreghegy alatt várnak rám.

Apám befogta a lovakat, és a biztonság kedvéért nagy kerülővel, a Sió[4] fölötti erdők között vitte az asszonyt meg a fiát a megbeszélt helyre. Még kicsit mosolygott is magán, túlzás ez az óvatosság, ki kóricálna[5] szenteste ezen az elhagyott vidéken. De bizony kóricált. Előlépett a fák közül Bederik Duri.

– Állj! Kit visz maga?

Apám nem válaszolt, a lovak közé csapott, meglódult a kocsi, de ahhoz nem elég gyorsan, hogy Bederik Duri ne tudja elkapni az asszony aranyszegélyű köpenyét. A kezében maradt, diadalmasan lobogtatta.

Vágtázva értek az Öreghegy alá, valóban, egy kocsi várt ott. Az asszony sebtében búcsúzott, átszállt, a könnyű parasztszekér elzörgött vele a sűrű éjszakába.

Apám megfordította a lovakat, hazaindult. Most az országúton, egyenesen. Amikor a Paphegy tövébe ért, az út menti bokrok mögül ijesztő nevetés harsant. Apám tudta, hogy ki az, és szívszorongva nézte, ahogy a fagyos sötétségben ballangkórókat[6] hömbölget a szél.

Másnap hajnalban fölbolydult Rácpácegres. Jönnek. Ki hozta a hírt, nem tudom, de már az is elterjedt, hogy egy lánctalpas monstrum is közeleg, azzal rombolják le a házakat. Bederik Duri nem sokat késlekedett. Ő vezeti őket, a tank előtt jön, kezében a bűnjel, az aranyszegélyű, kék köpeny.

Egy darabig hihettük, hogy csak ijesztés, de ahogy a hajnal kibontotta a tájat a homályból, kibontotta a lőrinci úton vonuló sereget is, igen, jönnek, fegyverrel, lánctalpas monstrummal, végünk van, véged van, Rácpácegres. Menekültünk volna, az asszonyok batyukat kötöttek, de akkor már valaki jött vissza a magtár felől, nincs kiút, igen, akinek jó szeme volt, láthatta: mint a szögesdrót tüskéi az őrszemek szuronyai, körös-körül, a ráadási úttól a Paphegyen át a Vitéztanyáig mindenütt katonák, körülzártak bennünket.

Ki lehet ez az asszony meg ez a gyerek, hogy ilyen ádázul gyűlölik?

A batyuk a lábak mellé estek, hátráltunk, összetorlódtunk, mint egy delelő nyáj, szorongtunk a Nagyszederfa alatt. A monstrum már a Kissarok felé dübörgött, hallottuk a kérlelhetetlen hangot, már idevillant Bederik Duri kezéből a kék, amikor Keserű Pisti felkiáltott:

– Oda nézz!

A házak körvonalai megbomlottak, mintha köd ereszkedett volna rájuk, de nem lehetett köd, hiszen minden mást élesen lehetett látni, idelátszott az Erzsébet-domb fenyőfája, a lőrinci torony. A házak mégis elmosódtak, tünékenyen lebegtek, mint forró nyarakon az utak fölött a délibáb, újabb kiáltás, a kezem, a kezem, idenézz, a kezem. Tényleg, mintha elpárállana a testünk, áttetsző lesz a kezünk, megfakul a ruhánk, egy pillanatra látom a mellettem levők testén át a dombokat, aztán már csak a dombok, a fák. A házak és az emberek, mint a pára, nincsenek, üres pusztaság Rácpácegres helye … de mégis itt vagyunk, hiszen érzem, hogy fogom anyám kezét, a hátam mögött szuszog a húgom.

A had hökkenten áll az üresség közepén, Bederik Duri eszelősen kapkodja a fejét, itt volt, itt van, itt kell neki lennie, a páncélosról leszáll egy tisztféle, Bederik Duri kapkodva mutogat,

öffentliches Dokument

lobog a kezében az aranyszegélyű, kék köpeny. A tiszt botot emel, Bederik Duri vállára sújt vele, aztán az arcába. Itt meg, miköztünk, valaki hangosan fölnevet, csönd, sziszegi apám, de nem lehet visszatartani a kárörvendő hangokat, sziszeg, fortyog, sistereg, úgy kell neked, áruló gazember. Most már a többiek is ütik, Bederik Duri szűkölve rohangál a körben, szinte sajnálja már az ember.

A katonák sorokba rendeződnek, a páncélos megfordul, mennek dolguk végezetlen, Bederik Duri, mint egy rongycsomó, a földön. Amikor a katonák már látótávolon túl vannak, föláll, az arcán gyűlölet, rázza az öklét az égre, a katonákra, ránk, belőlünk meg, láthatatlanokból, föltör, fölszárnyal a felszabadult nevetés, Bederik Duri rémülten rohan át a földeken, egyre messzebb, egyre távolabb, olyan lesz, mint egy szélűzte ballangkóró.

Halvány vibrálás, helyükre sűrűsödnek a házak, fölködlik a kezünk, az arcunk, juhé, itt vagyunk, világítanak a boldog emberek. S mintha csak erre várt volna, nagy pelyhekben, mint a kegyelem, hullani kezd a hó.

Forrás: Lázár Ervin: Csillagmajor. Budapest: Osiris Kiadó, 1996, 39–43. old.

Szómagyarázat:

[1] **göröngy:** kiszáradt vagy megfagyott földdarab

[2] **megríkat:** sírást okoz valakinek

[3] **megrebben:** hirtelen, rezzenésszerűen megmozdul

[4] **Sió:** a Balatont és a Dunát összekötő csatorna

[5] **kóricál:** céltalanul járkál

[6] **ballangkóró:** síksági területek egyik növénye; ballagófűnek is nevezik, mert az elszáradt növényt a szél maga előtt görgeti

INFORMÁCIÓK:

Lázár Ervin (Budapest, 1936 – Budapest, 2006): Író, újságíró, szerkesztő. Jellemző műfaja az elbeszélés és a mese. Számára meghatározó volt a gyermekkor alapélménye: inspirációi java részét onnan meríti. Stílusa filmszerű, „láttató" (szövegei a rádiós, színpadi és filmes feldolgozások alapjául szinte kínálják magukat); dialógusai balladisztikusan tömörek. Nyelve egyéni, játékos, melyet sajátos humora, iróniája több jelentésréteggel gazdagít. Írásainak középpontjában mindenkoron a morális értékek problematikája áll.

Forrás: http://pim.hu/object.C27E354E-D01E-4A07-89B9-E0F917AA3CF1.ivy [2015.3.22.]

1. téma: Felelősségvállalás

2. feladat

Az élet iskolája

Írjon egy nyílt levelet!

Szituáció: Iskolájába is eljutott a híre annak, hogy Magyarországon 2015 óta az érettségi előtt állóknak 50 óra ún. közösségi szolgálatot kell teljesíteniük. Ez lehet szociális, környezetvédelmi, a diák helyi közösségének érdekében végzett egyéni vagy csoportos tevékenység. Diáktársaival beszélgetve arra az elhatározásra jutnak, hogy vessék fel a közösségi szolgálat bevezetését az osztrák iskolarendszerben is. Ön az iskolája igazgatójához fordul egy nyílt levélben, melyben arra kéri őt, hogy továbbítsa javaslatukat az oktatási minisztériumnak.

Olvassa el az *Új Köznevelés* oktatási havilapban 2014 októberében megjelent *Minden fal leomlott* című cikket (1. melléklet)!

Írja meg **nyílt levelét** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** a cikk lényeges gondolatait!
- **Vizsgálja meg** a szöveg főbb kijelentéseit, mennyiben változik meg a közösségi szolgálatot végző fiatalok értékrendje a sérült gyerekekkel történő foglalkozások által!
- **Dolgozzon ki** egy javaslatot a közösségi szolgálat bevezetésére Ausztriában!

Írjon 315–385 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

öffentliches Dokument

Oktatás-nevelés

Minden fal leomlott

Gimnazistákat kísértünk el közösségi szolgálatukra a Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthonába. Miként élték át a sérült gyerekekkel való találkozást? Hogyan dolgozták fel a sokkoló első élményt? Milyen kapcsolat épült a sérült és a közösségi szolgálatot végző gyerekek között? Erről szól riportunk.

Moldoványi Tibor

Megilletődötten lép be a gyermekotthonba Marcell és Bence. Mindketten a tizenkettedik kerületi Osztrák-Magyar Európaiskolában tanulnak. Közösségi szolgálatuk első napját kezdik meg néhány perc múlva. Fehér Anna nővér, az intézmény vezetője fogadja őket. A halmozottan sérült gyerekekről beszélgetnek, akikkel először találkozik majd a két gimnazista. „Követelek tőled, mert szeretlek. Ez az alapelv vezet bennünket, amikor a gyerekkel foglalkozunk" – mondja Anna nővér, és hozzáteszi: „A gyerekeink többsége állami gondozott, a családi háttér nem adatott meg nekik. Viszont sok olyan pozitív értéket hordoznak magukban, amelyek felszínre kerüléséhez segíteni kell őket."

Földbe gyökerezett lábbal

Zegzugos folyosórendszer vezet a szobákhoz, a falban végig kapaszkodók, többfelé kerekes kocsik sorakoznak. Otthonosan berendezett kis terembe vezeti be Anna nővér Marcellt és Bencét. Hálószobák nyílnak a világos helyiségből. Több gyerek meghallja a vendégek érkezését, érdeklődéssel fordulnak feléjük. Egy kisfiú négykézláb kúszik Anna nővérhez, kitapogatja kezét, megöleli. A gimnazisták földbe gyökerezett lábbal néznek körül, kerekes székben sajátos testtartású vak és gyengénlátó gyerekek ülnek. Szilveszter tizennégy éves, ám méretre nem tűnik nagyobbnak hétnél, odamászik Bencéhez, úgy ragadja meg kezét, mintha soha nem akarná elengedni. Anna nővér szól hozzá. „Mutasd meg a szobádat!" Szilveszter Bencét maga után húzza az ágyához, ami mellett sátor méretű házikó van. Ide kell bebújnia Bencének, hogy aztán vagy százszor kinyissa az ablakokat Szilveszter legnagyobb örömére. A játék feloldja a gimnazisták tartózkodását. Mellettük egy vak kisfiú lendkerekes autója hangjára figyel. Felsőteste ingaszerűen jár balra-jobbra, főleg magával van elfoglalva, ám néha ő is füleli a vendégek hangját.

Így ismeri meg a gyerekeket Bence és Marcell, valamint három lány osztálytársuk. Mind az öten hamarosan részt vesznek az uzsonnáztatásban. Eleinte zavartan, félve igyekeznek segíteni. A tejbegríz kanalazása sokaknak megoldhatatlan feladat. Hamarosan felbátorodnak a gimnazista lányok, és az ételt a mozgásukban akadályozott gyerekek szájába adják, miközben erősen koncentrálnak minden mozdulatukra. Bátorságuk elillan és megrémülnek, ha a gyerek köhint egyet. Azután újra kezdik az etetést, szájuk egyszerre nyílik a kicsik szájával, és maguk is nyelnek, amikor a gyerekek.

„Amikor megtudtam, hogy halmozottan sérült gyerekekkel leszek együtt, akkor nagyon megijedtem, mert nem számítottam arra, hogy ilyen komoly fogyatékkal élőkkel találkozom. Nagyon megsajnáltam őket, tudtam, hogy vannak ilyen emberek, de ilyen közel soha nem voltam hozzájuk" – idézi fel első élményét Marcell. Marcell szerint minden gimnazistának magának kell eldöntenie, hogy alkalmas-e erre a munkára. Jó, ha valaki fiatalon megismeri a sérültek életét. Később sokkal több elfoglaltsága lesz, kevesebb ideje jut másokra. „Ezentúl már másképp nézek a vakokra, könnyebben szót értek majd velük. Sokszor azt tapasztalom, hogy az emberek nem akarnak semmilyen kapcsolatba kerülni fogyatékosokkal, talán félnek tőlük."

Koselák Ildikó, az otthon munkatársa, aki a közösségi szolgálatot is szervezi, és ennek keretében felkészíti a gimnazistákat, tapasztalatait így összegzi: „A budakeszi Prohászka Gimnáziumból sok tizenegyedikes diák jön. Minden nap végén beszélgetünk arról, hogy kit milyen élmény ért. A diákok első reakciója, hogy megszeppennek. Bizonytalanok, nem tudják, mit tegyenek, hozzányúljanak-e a gyerekekhez, ám rövid idő alatt feltalálják magukat, felveszik a napirend ritmusát, és megpróbálnak ott segíteni, ahol tudnak. Fontosnak tartom, hogy ne maradjon bennük kérdés, kétely vagy szorongás, hiszen sokan korábban nem találkoztak sérült gyerekkel. A diákok olyan dolgokat figyelnek meg, melyeket gyakran még felnőttek sem vesznek észre. Feltűnik nekik, hogy a tanárok lehetőleg csak az éppen szükséges segítséget adják a sérült gyerekeknek, helyettük nem végzik el a feladatokat. A diákok szembesülnek azzal, hogy a gyerekek nem tudnak maguktól ülni, állni, mozogni, enni, de saját határaikat feszegetve próbálják legyőzni a nehézségeiket. Önmagukért nagyon sokat küzdenek. A sérült gyerekek világa nagyon őszinte. Kevesebb ismeretük van, mint az ép gyermekeknek, viszont sokszor nyitottabbak és kedvesebbek. A szeretetüket könnyebben és nyíltabban kifejezik velünk szemben is és azokkal szemben is, akik ide jönnek.”

Megbecsülöm, amim van

Marcell és Bence második látogatása az otthonba a nyári szünetre esik. A teraszon tizenhat gyerek tölti délelőttjét. Öten kerekes székben, néhányan padon üldögélnek. [...]

„Az oldottságnak köszönhetően a második alkalommal már tudtunk játszani a gyerekekkel, eltűntek a gátlásaink – mondja Marcell. – Nekem nem volt még tapasztalatom ilyen gyerekekkel, és ezért is szerettem volna kipróbálni ezt a munkát. Most, hogy megismertem őket, akiknek ráadásul nincs olyan otthonuk és családjuk, mint nekem, jobban meg tudom becsülni, amim van. Az első találkozás a gyerekekkel nyomasztó volt. Második alkalommal már minden természetessé vált, mert néhány gyereket megkedveltem, és már vártam is, hogy újra találkozzam velük. Minél jobban megismerem őket, annál inkább a szívemhez nőnek. Azért is érdemes idejönni, mert sok mindenben fejleszt egy ilyen találkozás. Elsősorban a türelemben. Mert ezek a gyerekek és a velük való foglalkozás ezt igényli. Ezek után jobban megbecsülöm, amit nekem adott a sors.”

Megrendülés után empátia

„Bennünket is váratlanul ért, milyen sok gimnazista jönne hozzánk közösségi szolgálatra” – mondja Anna nővér, aki nemcsak vezetője, hanem alapítója is az otthonnak. Korábbi aggályaira így emlékszik: „Féltünk attól, hogy a nagy érdeklődés a gyerekeket megzavarja. Azonban tapasztalatunk, hogy a gyerekeknek nagyon jó a sok külső kapcsolat. A gimnazisták azt nyújtják, amit mi csak korlátozottan tudunk. Amikor megkérdezem a gyerekeinket, mit szeretnének, sokan mondják, hogy menjen velük valaki sétálni – de kettesben! Ez a fiatalok segítségével megvalósul. Vannak gimnazisták, akik, miután letöltötték a közösségi szolgálat idejét, visszatérnek hozzánk, és elviszik sétálni vagy villamosozni azt, akivel összebarátkoztak. Ez hihetetlenül jó a gyerekeknek. Azok a gimnazisták, akik jártak nálunk, ha a »világban« találkoznak sérült gyerekekkel vagy felnőttekkel, tapasztalataik birtokában már megértően viszonyulnak hozzájuk. Egyikük úgy fogalmazott az első látogatása után, hogy »most már tudom, miért kell hálásnak lennem«”. [...] ■

Forrás: http://www.ofi.hu/sites/default/files/attachments/kozneveles_2014_8_web.pdf [2015.3.15.], 8–11. old., rövidített változat.

öffentliches Dokument

2. téma: Divat

1. feladat

A modellre senki nem vigyáz

Írjon egy összefoglalást!

Szituáció: Az érettségiző fiatalok körében sokan a divat világáról álmodoznak. Ön a diákújság számára ír egy cikket egy fotómodell életéről. Munkája alapjául a mellékelt szöveg szolgál.

Olvassa el a *Nők Lapja Café* oldalán 2012 júniusában megjelent *A modellre senki nem vigyáz* című cikket (1. melléklet)!

Írja meg az **összefoglalást** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** a szöveg tartalmát!
- **Vizsgálja meg** egy modell életének főbb jellemzőit!
- **Elemezze** a szerző kijelentéseit, véleményét a modellek világáról!

Írjon 315–385 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

A modellre senki nem vigyáz

Hulej Emese

Tudnék így élni? Néha eldöntöm, hogy másnaptól tényleg kevesebbet eszem, több vizet iszom. Aztán... Pedig van bennem önfegyelem, csak nem ilyesmikhez. Részsiker, hogy négy éve edzőterembe járok. Csak a hasizmaimat kímélem. Tímeától kérdeztem, tud-e olyan hasizomgyakorlatot, ami nem fáj, nem nehéz, nem unalmas, nem tart sokáig, viszont nagyon hatékony. Szerintem most is ezen nevetgél. Én meg azon, hogy azt hittem, a modellnél a legfontosabb a külső. Hát, nem!

Kezdjük azzal, hogy kizárjuk a „modell" fogalmából a férfimagazinokban „bájaikat felfedő" leányzókat és a tévéshow-kból ismert „szil-ikonokat"[1]. A mi lányunk, Szécsi Tímea igazi divatmodell, divatbemutatókon, divatfotózásokon dolgozik. Hónapokat töltött Milánóban, Párizsban, és még csak húszéves. Előtte a jövő. Szép, egzotikus, különleges, ezeken kívül kedves, értelmes és melegszívű.

A napját Kozma Norbert fodrásznál kezdjük, Timi gyakran dolgozik vele fotózásokon. Az első meglepetés: egy modell haját nem lehet festeni, vágni. A szemöldöknek, a körömnek is natúrnak kell maradnia, így kell rendelkezésére állnia a megrendelőknek. Akik viszont bármit tehetnek vele.

– Kivéve a vágást és festést – mondja Tímea. – De bárhogyan kisminkelhetnek. Igen, leginkább a sminken szoktam meglepődni. Olyan is volt, hogy feltupírozták a hajamat, alig fértem ki az ajtón. Vagy idősebb, morcos nőt festettek belőlem, egész nap szigorúan kellett néznem, és amikor a végén azt mondta a fotós, hogy mosolyogjak, csak a számmal bírtam. Az arcizmaim képtelenek voltak rá.

A modell – bizonyos szinten eszköz. Azért keresnek olyan lányokat, akiknek a külsejében ezer lehetőség rejlik, akik alakíthatóak, ám a rájuk rakott anyagon is átsüt a személyiségük. [...] Akik szinte minden bőrt a sajátjukként tudnak viselni. De ez azzal is jár, hogy akik alakítják őket, azoknak sokszor fontosabb az, akivé éppen gyúrják a lányt, mint maga a lány, akivel dolgoznak. Ezt el kell tudni viselni. Sőt: elfogadni. Ahogy sok egyebet.

– Volt, hogy fotózáson a 41-es lábamra egy 38-as cipőt kellett felvennem. Felvettem. Elkékült lábbal is pózolni, mosolyogni kellett.

Norbi semmi kínzót nem tesz, csak felhúzogatja, megszöszösíti Timi tincseit.

– Egy modell hajára jobban kell vigyázni? – kérdezem a fodrászt.

– A hőkezelés, a vegyszerek megviselik a hajat, hajvéget. Ezekre szoktunk hajvégápolót ajánlani. Van olyan lány, akinek egy ázsiai fotózáson olyan hajat csináltak, hogy a nap végén szinte levehette a fejéről … Fülig le kellett volna vágni a szétégetett frizuráját. Most próbáljuk rendbe hozni.

Tímeában tizenévesen kezdett el motoszkálni: modell szeretne lenni.

Mell: 80, derék: 60, csípő: 84 cm

– Majdnem hetven kiló voltam, és tíz centivel alacsonyabb – döbbent meg minket. – Igen! De annyira erős volt bennem az elhatározás, hogy két éve nyáron, egy személyi edzővel – heti hétszer másfél órát dolgoztam. Három hónap alatt fogytam tizenöt kilót. Utána mertem a képeimet ügynökségeknek elküldeni. Az Art Models jelentkezett, hogy várnak. Még aznap jöttem. Egy hét alatt megvoltak a tesztfotók, és négyéves kizárólagos szerződést kötöttek velem.

Amikor Timit az ügynökségben lemérték, 176 centi magas volt. Ez jó, de lehetne több, mondták. Erre nőtt még négy centit …

öffentliches Dokument

– Tulajdonképpen mi vonzott ebben az egészben?

– A kifutó világa. És a gyönyörű divatanyagok a magazinokban. Ezeknek akartam a részese lenni. Most is ezt szeretem. Ha dolgozom és érzem, hogy jó, amit csinálok. Van olyan fotózás, hogy bár abba se hagynánk! Igaz, olyan is, hogy a sírás kerülget, mert lekezelőek, figyelmetlenek, nem gondoskodnak ételről, vízről …

Mi viszont megsalátáztatjuk. Mint kiderül, szénhidrátot szinte egyáltalán nem fogyaszt.

– Reggel natúr joghurtot eszem, gyümölcsökkel, gabonapelyhekkel. Ebédre csirkét vagy halat, hozzá salátát. Uzsonnára gyümölcsöt és vacsorára is. De az néha elmarad. És reggel egy kávét.

Timi édesanyja féltette a lányát, hogy étkezési problémái lesznek.

– Mindig nyugtatgattam, anyu, ne félj, nem leszek anorexiás, vigyázok. De már tudom, milyen könnyű ebbe belesodródni. Nem lettem anorexiás, de vannak hullámvölgyek. Előfordult, hogy két napig nem ettem semmit. Ezt így elképzelni nehéz, de amikor az ember ott van egy másik országban, reggeltől estig castingokra jár, meg kell felelnie, aggódik, megkapja-e a munkát, közben nem tud sem enni, sem edzeni, és nála tíz (!) kilóval könnyebb lányokkal van versenyben, az olyan, mint egy örvény. Beszippant. Elkezdesz azon gondolkodni, hogy nem vagy elég vékony … Nekem ez a legnehezebb. Az étkezés.

– Mert szeretsz enni?

– Igen, nagyon! Például sosem voltam édesszájú, de a csokira annyira rá tudok éhezni azóta …!

– Ugye nem igaz, hogy vannak modellek, akik bármit megehetnek?

– De, sajnos igaz. Laktam együtt ilyen lányokkal, ezért tudom. Főleg a fiatalabbak. Egész nap esznek, este még pizzáznak, és nem látszik meg rajtuk. Van ilyen.

Kis faluból a divatfővárosba

Tolna megye közepén, Bölcskén élnek Szécsiék. Kedves, összetartó család. Az édesapa rendőr volt, most kert- és tóépítő, az édesanya otthon maradt, mert a nagyfiú középsúlyos értelmi sérült, rá kell vigyáznia. Timinek van még egy tízéves húga is.

– Nekem a család nagyon fontos! Kint sok lány kinevet, mert a napi telefon nem maradhat el egyszer sem. De az adott erőt, az tartott meg, attól bírtam helytállni. – Még a hangja is átmelegszik, ahogy a családról beszél.

Elgondolkodva megyünk tovább. A napi edzés ezúttal a Gilda edzőteremben lesz, Timi olyan gyorsan öltözik át – mint egy modell.

– Számít, hogy milyen ruhában mész el egy castingra?

– Sokat! Nem lehet farmerben, nadrágban sem igen. Fekete ruha vagy szoknya, az nem vonja el a figyelmet az arcról, a hajról, abban látszik az alak. Harisnya kell, mert egy modell legyen szolid. Nem mindegy az anyag minősége, a cipősarok magassága. Volt egy tizenhat centis teletalpú cipőm, azt mondták, nem jó, mert nem derül ki, tudok-e járni klasszikus magas sarkúban.

Tizenhat centi?! Tímea a járást otthon gyakorolta, a szobában, ahol meg tudott kapaszkodni. Addig, míg rá nem érzett.

– Másként járunk Milánóban, másként Párizsban. Milánóban rázzuk a csípőt, keresztbe lépünk, váll hátrafeszítve, a fej mozdulatlan. Párizsban nincs csípőrázás, és szinte szaladunk …

Milyen furcsa. Ez a frissen érettségizett lány egyszer csak fogta a bőröndjét, mert Milánóban várta egy bérelt modell-lakás, egy ismeretlen ausztrál kolléganővel, és ő, aki életében nem ült még repülőn, hónapokig a mély vízben evickélt. De megtanult úszni. Azt hitte, tud angolul, de az éles helyzetben

kiderült, van még mit tanulnia. És tanult, és figyelt. Hogy idomuljon az elvárásokhoz, de közben megmaradjon önmaga.

– A modellre senki nem vigyáz, csak ha ő vigyáz magára – mondja. Ő mos, ő keres fogorvost, edzőtermet, veszi a ruháit. És fizeti. A kinti ügynökség megelőlegezi a költségeit, amiket a keresetéből fizet vissza. Ha az ügynökség ráfizet, többé nem hívják. De Tímea jól haladt, sokat dolgozott és jó munkákat kapott. Jól keresett, csak ennek most még nagy része a költségekre ment el. Szavai nyomán a divatvilág olyannak tűnik, mint egy divatklip: nagyon pörgős, kicsit hideg, érzelemmentes, vérprofi. Ezt kell bírni. Nem tervezni, csak észnél lenni. Aztán hazajönni és feltöltekezni a családi otthonban …

– Igazi barátok is csak itt vannak. Kint legfeljebb kedvesebb kollégák. És a modellek kilencven százalékánál szó sincs párkapcsolatról. Mikor? Hogyan? Tíz százalékuk távkapcsolatban – ahogy én láttam – szenved.

Már a Bajcsy-Zsilinszky úton sétálunk Sipos Zita kozmetikus és sminkmester stúdiója felé. Ő hozta rendbe Timi dús szemöldökét, amit kamaszként kitépetett. Ha ilyen gondja van, hozzá fordul ma is.

– A modellek hozzám – főleg, mert sokszor fiatal lányokról van szó – a pattanásaikkal jönnek. Tudják, hogy nem elég alapozóval eltüntetni. Utána meg azonnal kezdődik a szemkörnyék ápolása. Egy okos modell tudja: akkor képes a hibátlanság időszakát kinyújtani, ha foglalkozik ezzel is …

Timi testkezelést kap, a bőre hófehér. Mert egy modell nem napozhat!

– Volt, hogy egy castingon kérték, mutassuk a nyakunkat, nem látszik-e a bikini pántja. Tavaly nyáron a strand környékén sem voltam, hogy ne fájdítsam a szívemet …

De hát valamit valamiért!

Forrás: http://www.nlcafe.hu/ezvan/20120608/modellek-elete/ [2014.2.21.], rövidített változat.

Szómagyarázat:
[1] **szilikon:** mellimplantátumokra használt műanyag; ikon: hős, példakép [itt szójáték]

öffentliches Dokument

2. téma: Divat

2. feladat

Ruha teszi az embert?

Írjon egy beszédet!

Szituáció: Ön részt vesz egy középiskolák közötti szónokversenyen, amelynek témája az emberi külső és a divat. Beszédének előkészítéséhez gondolatébresztőnek kap egy rövid cikket.

Olvassa el a 2014. március 18-án megjelent *A magyarok szerint nem a ruha teszi az embert* című cikket (1. melléklet)!

Írja meg **beszédét** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** a szöveg kijelentéseit!
- **Elemezze** a szövegben előforduló gondolatokat!
- **Fejtse ki** meggyőzően saját álláspontját!

Írjon 405–495 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

öffentliches Dokument

A magyarok szerint nem a ruha teszi az embert

BrandTrend

Kutatás: A munkavállalók háromnegyede szerint nem kellene, hogy fontos legyen, milyen ruhában járnak dolgozni.

Bár a munkáltatók jelentős része elvárja az alkalmazottaktól, hogy az előírásoknak megfelelően öltözködjenek, ennek ellenére kevesen gondoljuk úgy, hogy ruhánk befolyással lenne a munkavégzésünkre – derült ki a Profession.hu legújabb felméréséből. A válaszadók 56 százaléka a hétköznapi viseletet részesíti előnyben.

A Profession.hu több mint 2400 internetező bevonásával készült kutatásából kiderül, hogy a munkavállalók 51 százalékánál vannak kötelezően betartandó munkahelyi öltözködési szabályok, ennek ellenére csak 9 százalékuk kap ruhapénzt munkáltatójától. A ruházati előírások betartása kifejezetten előnyösen hat a csapatszellemre, a produktivitásra, és kellemesebb légkört is biztosít.

A Reuters egy korábbi, 24 országot felölelő kutatása 2010-ben Európa legslamposabb nemzetei közé sorolt minket. A Profession.hu kérdéseire kapott válaszok alapján azóta is inkább a kényelem áll a középpontban, mint az elegancia: a magyar munkavállalók 56 százaléka a hétköznapi viseletet részesíti előnyben, ha dolgozni megy, és háromnegyedük szerint a ruhájuk semmilyen hatással nincs a munkavégzésükre, így nem is fordítanak rá különösebb figyelmet. A közép- és felsővezetők között csupán minden negyedik tartja magát elegánsnak.

A magas pozíciót betöltő vezetők csupán egyharmada állítja, hogy odafigyel arra, hogy elegánsan járjon dolgozni, közel felük egyszerűbb ruhákat, 22 százalékuk pedig kifejezetten a kényelmes viseletet választja a hétköznapokban. A fizikai tevékenységet végzők szeretnek egyszerű ruhában munkába menni (65%). A leginkább sportosan pedig a részmunkaidős dolgozók öltözködnek, 38 százalékkal.

A felmérés szerint az elegánsan öltözködők cserélik leggyakrabban a ruháikat, nekik több mint felük vásárolt új darabot az elmúlt fél évben, míg a válaszadók körében ez az arány 32 százalék. A dolgozók 39 százaléka csak alkalmanként, 14 százalékuk pedig szinte sosem vesz új munkaruhát.

Kiderült, inkább a nők hajlamosabbak váltócipőt hordani, de az eltérés a nemek között nem jelentős, körülbelül minden második esetben fordul elő. Kivételt képeznek ez alól az egészségügyi dolgozók 75 százalékkal, akikre a leginkább jellemző, hogy a munkaidőben cipőt cserélnek.

A kutatás reprezentatívan bizonyította: a magyarok szerint nem a ruha teszi az embert.

Forrás: http://brandtrend.hu/2014/03/18/a-magyarok-szerint-nem-a-ruha-teszi-az-embert/ [2014.3.21.]

INFORMÁCIÓK:

Profession.hu: internetes munkaközvetítő szolgáltatás

Reuters: nemzetközi hírügynökség

öffentliches Dokument

3. téma: Stressz

1. feladat

Stressz a mindennapjainkban

Írjon egy értekező fogalmazást!

> **Szituáció:** Az iskolaújság *A stressz – korunk népbetegsége* címmel fogalmazásíró versenyt hirdetett. Ön a felkészülésekor a melléklet szövegére talált.

Olvassa el a *Zsiráf diákmagazin* 2013 júniusi számában megjelent *Stressztűrés, stresszkezelés* című cikket (1. melléklet)!

Írja meg **értekező fogalmazását** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** a szöveg állításait!
- **Vizsgálja meg** a cikk kijelentéseit különös tekintettel a stressz egészségre kifejtett hatásaira!
- **Fejtse ki** álláspontját a témával kapcsolatban!

Írjon 450–550 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

Stressztűrés, stresszkezelés

„Bár terhelő a stressz, véle[1] megküzdhetsz!"

Körülvesz a stressz

A felnőttek a munkahelyi stresszt viszik haza a magánéletükbe, a gyerekek az iskolai feszültséget. Így otthon, amikor végre együtt a család, egymáson vezetik le a felgyülemlett stresszt. Olyan soha nem lesz, hogy megszűnik a stresszforrás, csak meg kell tanulni kezelni a gyerekeknek és a felnőtteknek egyaránt. Rengeteg olyan lehetőség van, ahol a felesleges energiákat, esetleg az összegyűlt negatívakat fel lehet oldani. Meg kell találni a megfelelő hobbit, és időt kell szakítanunk az egészségünkre! Nem lehetséges, hogy ne ez legyen a legfontosabb! Hiába van minden készen otthon, takarítás, főzés, mosás, lecke, ha nincsen meg a testi-lelki egészség, mit számít a többi! Arra van időd, amire szeretnéd, hogy legyen! Szakíts egy kis időt az egészségedre, hogy boldogan élhess, és élvezhesd a hétköznapokat a nehézségekkel együtt is!

Találj időt a pihenésre!

Játék, zene, művészet, olvasás és beszélgetés segít a kikapcsolódásban és értékesebbé, érdekesebbé tesz. Tölts megfelelő időt a családoddal! Az előző tevékenységeket együtt is végezhetitek.

Légy pozitív!

Élj alkotó szellemben! Gondolkozz kitekintően, légy nyitott, de próbálj meg a realitás talaján maradni! A mosoly nemcsak üzenet a másiknak, de gyönyörködtet is! Sokkal szebb vagy, ha nevetsz! Élvezd a fiatalságot, de tanulj meg mértékkel élni! Kellő odafigyeléssel a legtöbb baleset elkerülhető lenne! Légy körültekintő még akkor is, ha szórakozol!

Jót tesz a sport!

Jobban érzed magad tőle, és az alakod is sokkal szebb lesz. A testi-lelki egyensúlyhoz elengedhetetlen a mozgás. A stresszre hivatkozva sokan belekerülnek a drogok és az alkoholmámor adta körforgásba. Tanuld meg leküzdeni a feszültséget különböző szerek nélkül! Beszélgess, zenélj, énekelj vagy sportolj! Biztosan többet érsz vele, mint az alkohollal vagy a drogokkal. A cigaretta is drognak minősül, csak legális. Nagyon káros és ne feledd: Nem most érzed meg a hatását, hanem amikor majd már családot szeretnél! Körülbelül addigra alakul ki a lerakódott nikotin és kátrány okozta betegség. Az alkohollal hasonló a helyzet, túlzott fogyasztása májcirózishoz vezet. Halálos kimenetelű lehet, ha valaki hosszú távon rendszeres alkoholfogyasztóvá válik, és ez sajnos fiatal korban kezdődik el legtöbbször! Próbáld meg tartani a mértéket, és akkor nem lesz gond a későbbiek folyamán sem!

Minden betegség forrása a stressz

Ha körültekintően utánanézünk, megtudhatjuk, de meg is figyelhetjük a tényt, hogy a stressz következménye legtöbbször valamilyen testi betegség. A stressz legyengíti az immunrendszert, ami által sokkal könnyebben fertőződünk meg, vagy kapunk el valamilyen betegséget. Ez kismértékben egy torokfájásban vagy egy influenzában, nagymértékben pedig halálos kimenetelű betegségekben nyilvánul meg. Tudományos bizonyíték van rá, hogy stressz hatására megnövekedik szervezetünkben a neurokortikoidok termelődése, amely egyenes út a rákbetegség kialakulásához, a rákos sejtek elszaporodásához. Gátoljuk meg ezeket a fránya[2] elváltozásokat! Éljünk egészségesen, és próbáljuk meg levezetni a feszültséget, hogy minél kevesebb rakódjon le, s minél teljesebb és hosszabb életet tudjunk élni, amivel példát mutathatunk a következő generációnak! ■

Forrás: http://ipaper.ipapercms.dk/2zsirfKft/Zsiraf/zs2013jun/?Page=9 [2014.3.8.]

Szómagyarázat:

[1] **véle:** vele

[2] **fránya:** valami miatt az embert bosszantó, idegesítő

öffentliches Dokument

3. téma: Stressz

2. feladat

Stresszkezelés az iskolában

Írjon egy olvasói levelet!

> **Szituáció:** Ön interneten olvasta a *Feszültségoldás az iskolában* című cikket, melyre egy olvasói levélben reagál.

Olvassa el a a *Zsiráf Magazin* 2013 júliusi online kiadásában megjelent *Feszültségoldás az iskolában* című cikket (1. melléklet)!

Írja meg az **olvasói levelet** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** a szöveg tartalmát!
- **Vizsgálja meg**, milyen gyakorlatok segítenek a diákoknak a stresszoldásban!
- **Szóljon hozzá** a témához egyetértő vagy ellentmondó véleményét indokolva!

Írjon 270–330 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

2. feladat/1. melléklet

Feszültségoldás az iskolában

A testnevelésórákba beágyazva ősztől megjelenik az iskolások mindennapi életében a relaxáció. Bagdy Emőke klinikai szakpszichológus a Magyar Nemzetnek elmondta, hogy a 15–16 éves korosztálynak tragikus az egészségi állapota. Több mint harmaduknál megfigyelhetőek a tipikus stressztünetek, mint a fejfájás vagy a gyomorfájás, és több mint felük panaszkodik állandó fáradtságra. Bagdy Emőke egyébként könyvet is ír a megfelelő relaxációs gyakorlatokról és technikákról, amelyeket az órákba be lehet építeni. A problémák enyhítése a relaxációs gyakorlatok célja, amelyeket a tornaórák keretében fognak végezni a diákok. Fontos elérni, hogy akár egyetlen szó hatására is elinduljon a lazulás, és lassuljon a szívdobogás.

A Nemzeti Alaptanterv (NAT) szerint alsó tagozatban a relaxációs alapgyakorlatokat kell megtanulniuk a gyerekeknek (ellazulás, belső figyelem, önkontroll), felsőben a relaxáció különböző formáit (autogén tréning, a feszültség szabályozása), középiskolásoknak pedig már relaxációs és stresszoldó gyakorlatokat kell elsajátítaniuk. A nyugtató, lazító, feszültségoldó és stresszkezelő gyakorlatok növelik a diákok koncentráló- és problémamegoldó képességét, kreativitását és önismeretét. A NAT szerint a relaxáció azért szükséges, mert a gyerekek így „jobban elviselik a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket, illetve stabilan képesek követni a szabályokat, elfogadni a normákat és mintákat”.

Forrás: http://www.zsiraf.hu/index.php/2013-07-15-12-54-37/diaksag/item/420-relaxalas-a-tornaoran [2014.3.9.]

INFORMÁCIÓK:

Magyar Nemzet: politikai napilap